

فرونشست زمین تهدیدی خاموش اما جادی

طی چهار دهه اخیر در کشور فشار بسیار زیادی به منابع آب زیرزمینی وارد شده و این منابع تخلیه شده‌اند. تخلیه منابع آب زیرزمینی باعث ایجاد یک نوع خشکسالی مصنوعی شده که فرونشست زمین در بسیاری از مناطق کشور را موجب شده است؛ فرونشست‌هایی که باعث وارد آمدن خسارات سنگینی خواهد شد و تنها ناشی از مدیریت نادرست منابع آبی است.

به گزارش اقتصاد سرآمد از ایستنا، براساس اعلام مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی در سال جاری خشکسالی بی‌سابقه‌ای در برخی مناطق کشور رخ داده است و بیشتر مناطق با خشکسالی شدید دست و پنجه نرم می‌کنند.

به گفته احد و غلیقه – رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی – با وجود افزایش نیاز آبی کشور و آب باید به‌صرفه‌ترین راهکارها برای آبیاری زمین‌های کشاورزی استفاده کرد اما نباید بی‌مهابا از آب‌های زیرزمینی استفاده کنیم چراکه مشکل فرونشست زمین در کشور بسیار جدی است و می‌تواند سرزمین را از شرایط زینتی خارج کند.

در شرایطی که رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی نسبت به ضرورت توجه به مساله فرونشست زمین تاکید می‌کند که به گفته مسعود منصور – رییس سازمان جنگل‌ها – یکی از چالش‌هایی که کمتر در کشور مورد توجه قرار می‌گیرد، پدیده فرونشست زمین است و در حال حاضر در برخی عرصه‌های کشور بین ۱۰ تا ۳۰ سانتیمتر در سال فرونشست زمین داریم. ابوالقاسم حسین‌پور – مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری – هم با اشاره به وضعیت بحرانی سفره‌های آب زیرزمینی و فرونشست زمین در کشور می‌گوید: شرایط خشکسالی در ایران ممکن است که سبب افزایش فشارها بر منابع آب زیرزمینی شود اما اگر چنین شرایطی را مدیریت نکنیم، منابع آب زیرزمینی فرصت تجدید حیات را از دست خواهد داد و هشداری که درخصوص فرونشست زمین داده می‌شود، به واقعیت تبدیل خواهد شد.

به گفته حسین‌پور متأسفانه نرخ فرونشست در ایران بسیار بالا است و دشت‌های مهم کشور با پیلان یغنی آب مواجه هستند. از سویی دیگر بهره‌برداری نامناسب بر شرایط دشت‌ها را در ۱۷ درصد از آبخوان‌های کشور به وجود آورده و باعث شده است که این آبخوان‌ها به‌عنوان آبخوان‌های ممنوعه و بحرانی با نرخ‌های فرونشست بیش از ۳۵ سانتیمتر معرفی شوند.

تبعات فرونشست زمین در کشور که از آن به عنوان فاجعه قرن نام برده می‌شود تنها بر آبخوان‌ها تاثیر نمی‌گذارد بلکه زیر ساخت‌های شهری را نیز بی‌نصب نمی‌گذارد. به گفته علی بیت‌اللهی – دبیر کارگروه ملی مخاطرات طبیعی – فرونشست زمین بر شرایط شریان‌های حیاتی مثل لوله‌های آب، گاز و فاضلاب موثر است به گونه‌ای که این لوله‌ها در خطوط دچار انحنای می‌شوند و ممکن است دچار کسبختگی شوند. نمونه چنین وضعیتی را در حادثه‌شهران شاهد بودیم به گونه‌ای که کسبختگی یک لوله گاز بحران بسیاری ایجاد کرد. کسبختگی لوله‌های فاضلاب هم می‌تواند موجب نشت فاضلابی به روی زمین شود و بحران به وجود آورد. محسن موسوی خوانساری – کارشناس آب – با ذکر مثال می‌گوید: سفره‌های آب زیرزمینی در حوضه دریاچه نمک قم که شامل دشت‌های ورامین، قزوین، دشت کرج و دشت ساوجبلاغ است اکنون ۲۲ میلیارد متر مکعب کسری مخزن دارد و میزان برداشت از این سفره‌ها به حدی است که سالانه در حدود ۲۰۰ تا ۴۰۰ سانتیمتر فرونشست زمین روی می‌دهد این در حالیکست که در جنوب این دشت خط انتقال گاز، نفت، اتوبان و فرودگاه بین‌المللی قرار دارند که در شرف نشست هستند اما توجهی به این مساله نمی‌شود و همچنان محصولات کشاورزی که نیاز زیادی به آب دارند، کشت می‌شود.

فرونشست زمین ساختمان‌ها را هم بی‌نصب نمی‌گذارد به گونه‌ای علاوه بر ایجاد ترک و شکاف در ساختمان، بی آن به قدری ضعیف می‌شود که در برابر یک زلزله متوسط نیز مقاومت نمی‌کند و تخریب می‌شود.

هرد رفت آب در شهرها از طریق سیستم‌های فرسوده و قدیمی انتقال آب درون شهری هم بر فرونشست زمین تاثیر می‌گذارد. به گفته حسین رفیع – کارشناس آب – بیش از ۳۰ درصد آب درون شهری شهرهایی مانند تهران، تبریز، شیراز و مشهد از طریق سیستم‌های فرسوده و قدیمی انتقال آب درون شهری هدر می‌رود علاوه بر آن باعث سست شدن خاک و فرونشست زمین می‌شود.

با توجه به افزایش خطر فرونشست زمین برخی دستگاه‌ها با انجام اقداماتی در صدد کاهش این خطر برآماده‌اند. به گفته حسین‌پور اجرایی فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری سبب ذخیره سیلاب‌ها در دوران ترسالی و در نتیجه کاهش فشار بر منابع آب زیرزمینی در زمان خشکسالی می‌شود. در این جهت برنامه‌هایی تدوین شده و در دست اجرا است. طرح‌های بخش سیلاب در آبخوان‌های کشور هم اجرا می‌شود البته در فصل آب قانون بودجه ۱۴۰۰ برای اولین بار اعتباری برای اجرای طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری در کشور پیش‌بینی شده است اما متأسفانه این مبلغ بسیار کم است (حدود ۲۲ میلیارد تومان) و شاید برای اجرای یک پروژه آبخیزداری هم کافی نباشد. این مبلغ بهیچ عنوان با سطح وسیع و گسترده حوضه‌های آبخیز مشرف به دشت‌های بحرانی و ممنوعه و البته مخاطره فرونشست همخوانی ندارد. مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور اضافه می‌کند: هر هکتار آبخیزداری ۱۰۰۰ متر مکعب ذخیره آب را در دهم به زمین نفوذ می‌دهد و موجب تقویت ذخیره «آب سبز» در خاک و «آب آبی» در آبخوان چاه‌ها، چشمه‌ها و قنات می‌شود.

اتمام خاموشی‌های خارج از برنامه در سراسر کشور

سخنگوی صنعت برق کشور با اشاره به تمهیدات پیش‌بینی شده برای کاهش خاموشی‌ها گفت: از روز پنجشنبه ۱۷ تیر ماه هیچ خاموشی خارج از برنامه‌ای در کشور نداشته‌ایم. به گزارش اقتصاد سرآمد ، مصطفی رجبی مشهودی با اعلام این خبر اظهار کرد: خاموشی‌های ناشی از حریق ترانسفورماتورها نیز که در مناطق تهرانپارس، لوسانات و قیصریه تهران اتفاق افتاد با بازگشت دو ترانسفورماتور به مدار برطرف شد.وی با بیان اینکه دولت مششوقی‌هایی برای صنایعی که میزان مصرف خود را کاهش دهند درنظر گرفته است، خاطر نشان کرد: صنایعی که برنامه‌های تعمیراتی روتین خود را که معمولاً در مرداد یا شهریور انجام می‌دادند به زمان خارج از پیک بار موکول کنند، میزان برقی که در این دو هفته مصرف نمی‌کنند را در دوره بعد از رفع محدودیت با تعرفه رایگان دریافت خواهند کرد که این خود مششوقی برای جلب بیشتر همکاری صنایع محسوب می‌شود. سخنگوی صنعت برق اضافه کرد: تا این لحظه موضوع امهال بدهی‌های مالیاتی و بیمه تأمین اجتماعی در دستور کار کارگروهی متشکل از وزارتخانه‌های اقتصاد، نیرو و صمت قرار گرفته است.

اگر دلار ۴۲۰۰ بر داشته شود، یک کارشناس صنعت نفت به «اقتصادسرآمد» می‌گوید

بخش خصوصی نفت در دولت سیزدهم نفس تازه می‌کند؟

گروه تدر دولت یازده و دوازدهم

روحانی سیاست‌های تجاری و انرژی

وضع شده از مجوبیت خاصی در

میان فعالان اقتصادی و تجاری کشور برخوردار

نبود. در این نوشتار سعی شده به چند عامل که

سیاست‌های تجاری را در این دوران به بیراهه

برد و آسیب‌های جدی به بدنه تجارت خارجی

کشور وارد کرد پرداخته شود و در ادامه فضای

تجارت و مهم‌ترین اصلاحات در سیاستگذاری

تجاری در دولت سیزدهم را که به‌زودی کار خود

را آغاز خواهد کرد، مورد واکاوی قرار داد چرا

که عملکرد دو دولت حسن روحانی در بخش

تجارت و نفت، در چند بازه‌ زمانی قابل تحلیل و

بررسی است. دولت یازدهم را باید به دو دوره قبل

از انعقاد تفاهم‌نامه برجام و بعد از خروج آمریکا

از این تفاهم‌نامه طبقه‌بندی کرد. در دولت اول

حسن روحانی از موقعیت به‌وجود آمده و باز

شدن درهای کشورها برای تجارت آزاد استفاده

مناسبی نشد.

می‌توان گفت بزرگ‌ترین اشتباه دولت دوم

روحانی که در سه سال پایانی آن رخ داد، دلار

۴۲۰۰ تومانی و پافشاری براین سیاست رانت زا و

فساد انگیز بود که به همین دلیل و با وضع قوانین

متناقض که کاهش صادرات را در پی داشت،

مشکلات جدی در اقتصاد ایران به ویژه در بخش

سوخت پدیدار شد و باعث بروز رکود جدی،

خروج سرمایه، رانت و فساد فراوان شد که در

نهایت ناخرسندی فعالان اقتصادی در بخش‌های

متخلف از جمله بخش تجاری و نفت کشور را

به همراه داشت.

بسا وضع موجود در اقتصاد نفت و تجارت

کشور، دولت سیزدهم دو راه بیشتر ندارد که بتواند

اقتصاد ایران را از دام گرفتاری‌ها نجات دهد. یک

راه این است که وارد اصلاحات ساختاری شود

و سیاست‌ها را به نوعی تغییر پارادایم و تغییر ریل

اقتصاد به سمت اقتصاد آزاد و رقابتی را به همراه

خواهد داشت و البته انتخاب این راه دشوار، بعد

به‌نظر می‌رسد. راه دوم که پیش‌روی دولت ابراهیم

رئییی قرار دادن این است که یکسری سیاست‌ها را اصلاح کند که در واقع در راس این سیاست‌ها، اصلاحات نرخ ارز است تا بتوان به یک شرایط مطلوب و منطقی چه در اقتصاد کلان و چه در بخش تجارت خارجی به خصوص نفت دست یافت.

آیا بخش خصوصی نفت در دولت سیزدهم

نفس تازه می‌کند؟

محمدحسین علی‌اکبری در گفتگو با روزنامه

اقتصادسرآمد با حایز اهمیت دانستن موضوع نفت

و تجارت در اقتصاد پیش‌روی ایران در دولت

سیزدهم به‌خیر نگار ما گفت: مهم‌ترین کار این

است که دولت سیزدهم فضایی را ایجاد کند که

بخش خصوصی بتواند در این فضا نفس بکشد.

تا حداقل بعد از یک دوره سخت، حرکتی در

برگزیده انرژی

مدیرعامل آب و فاضلاب استان تهران

فاضلاب دماوند و رودهن موضوع ملی است

مدیرعامل آب و فاضلاب استان تهران گفت:

ساماندهی فاضلاب شهرهای دماوند و رودهن

موضوعی ملی است که هم این منطقه را دچار مشکل

کرده و هم آب شرب تهران را تهدید می‌کند. به گزارش اقتصاد

سرآمد ، قنبر خادمی با اشاره به تدوین و پیاده‌سازی نظام‌نامه ساخت

داخل در این شرکت از اوایل سال ۹۷ گفت: بسا توجه به اهمیت

برداشت ایمن و پایدار گاز از سکوهای گازی پارس جنوبی و ضرورت

رفع موانع ناشی از شرایط تحریم در زمینه تأمین قطعات و تجهیزات

بخش فراساحل، بومی‌سازی کالاهای مورد نیاز با اولویت مشارکت

بخش‌های دانش‌بنیان ایرانی از دو سال گذشته به‌طور جدی در دستور

کار قرار گرفته است.وی با بیان اینکه مدیریت تولید و عملیات شرکت

نفت و گاز پارس متناسب با نیازهای تعمیراتی سکوهای پارس جنوبی،

از کالاهای گذشته به روش‌های مختلفی در زمینه ساخت داخل فعالیت

و دستاوردهایی نیز به دنبال داشته است، تصریح کرد: در ادامه این

رویکرد، با شکل‌گیری کمیته ساخت داخل، به‌صورت سیستماتیک

بر این موضوع تمرکز شده و فرایند داخلی‌سازی در جریان تبادل

مستمر اطلاعات با شرکت‌های سازنده، پیگیری و نهایی می‌شود.

خادمی روند و نتایج همکاری با سازندگان و شرکت‌های دانش‌بنیان

ایرانی را مطلوب ارزیابی کرد و از داخلی‌سازی چند تجهیز خارجی از

جمله بردهای الکتریکی و نوعی جدید از دستگاه حمل‌نفر (MAN

TRANSFERBASKET) در سکوهای پارس جنوبی خبر داد.

رئیس کمیته ساخت داخل مدیریت تولید و عملیات شرکت نفت و گاز

پارس درباره کاربرد دستگاه حمل‌نفر گفت: با توجه به شرایط کار در

بخش فراساحل و ضرورت جابجایی ایمن نیروی انسانی در محیط‌های

غیرمسطح از جمله سازه‌های عظیم موجود در دریا، دستگاه حمل

نفر به‌عنوان وسیله دسترسی و انتقال کارکنان به مکان‌های مرع مورد

استفاده قرار می‌گیرد.وی بومی‌سازی دستگاه حمل‌نفر، سری ۴-۸۰۰

را نتیجه موفق همکاری با یک شرکت دانش‌بنیان ایرانی عنوان کرد و

گفت: با توجه به انحصار تولید دستگاه حمل‌نفر مدل X-۹۰۰ توسط

شرکت‌های آمریکایی و اروپایی و همچنین مشکل تأمین این کالا با

وجود شرایط تحریمی، داخلی‌سازی این دستگاه در دستور کار قرار

گرفت و پس از حدود یک سال فعالیت‌های فشرده مهندسی معکوس،

کار به سرانجام رسیده و نمونه نخست پس از انجام تست‌های لازم به

سکوا رسال شد.به گفته خادمی، ساخت سری X-۸۰۰ این دستگاه که

از جنبه‌های مهندسی نسبت به مدل X-۹۰۰ دارای پیچیدگی کمتری

است، پیش از این از سوی شرکت یاد شده تکمیل و به کارگیری

شده بود.

انساند تنها راه درست نباشد.

در نظر گرفت. نخست، رابطه با عرصه بین‌المللی

اعم از همسایگان و سایر کشورهای دنیا؛ دوم،

انعقاد پیمان‌های منطقه‌ای و جهانی و سوم، عدم

صدور بخشنامه‌های متعدد و فضای نامناسب برای

صادرات و واردات که اتفاقا هر سه مورد نیز در

سال‌های گذشته مخدوش شده است.

کارشناس صنعت نفت با یادآوری این موضوع که

به دلیل تحریم‌های هه جانبه نفت ایران نیز در حال

به حاشیه‌راندن بود، ابراز داشت: امروز نه صادرات

واردات پایداردی از کشورهای همسایه و دنیا

داریم و نه در قراردادهای تجاری، یک جریان

متقابل برای هیچ‌یک از کشورهای و اتحادیه‌های

بین‌المللی تعریف کرده‌ایم. اسامهم‌تر از همه

این مسائل، بحث قوانین است که به پشتوانه یک

بخشنامه مثل دلار ۴۲۰۰ تومانی، صدها بخشنامه

مخرب دیگر صادر شده است. این مسائل فضا را

برای انجام تجارت نامساعد کرده است که باید به

طور جدی در آنها تجدیدنظر شود.

زمانی که درآمدهای نفتی کشورهای چون ایران

از دهه ۱۳۳۰ به‌دو برهه افزایش گذاشت و نفت

به‌عنوان یک «متغیر مستقل» در تحولات سیاسی

و اجتماعی ایران قد علم کرد، صفت «رانتیتر»

نیز به‌سایر ویژگی‌های دولت‌های جهان سوم

اضافه شد. نظریه پردازان عرصه سیاست و دولت

دریافتند که برای توصیف و تحلیل ویژگی‌های

دولت در کشورهای شرقی و آسیایی باید به رانت

داری نفتی نیز در تحلیل نظام‌های سیاسی این

کشورها دقت کنند.

از دیدگاه کارشناسان لگوموتیو اقتصاد یک کشور،

صنعت و معدن نیست، بلکه تجارت و انرژی از هر

نوع است. به این معنا که اگر تجارت یک کشور

فعال باشد و فعالیت‌های تجاری رونق بگیرد، بدون

شک در پی آن صنعت، معدن و کشاورزی حرکت

خواهد کرد. بنابراین اولویت دولت سیزدهم نه باید

صنعت باشد، نه معدن و نه کشاورزی بلکه باید

در راس آن تجارت قرار داشته باشد تا عملاً فضا

برای تولید مولد در صنعت، معدن و کشاورزی

مهیا شود.

آماده‌سازی شناورهای کاسپین برای انجام تعمیرات

شرکت نفت خزر از سبک‌سازی شناورهای کاسپین ۱ و ۲ به‌منظور انجام

تعمیرات زیر آبی خبر داد.به گزارش اقتصاد سرآمد ، محمد ترابی، رئیس

منطقه عملیاتی این شرکت گفت: شناورها به‌منظور تعمیرات زیر آبی و روزآمد

کردن گواهنیامه‌ها و الزامات مربوطه به‌صورت ادواری به حوضچه خشک

(Dry DOCK) اعزام می‌شوند. به این ترتیب شناورهای کاسپین ۱ و ۲ نیز

در مرحله‌ای قرار گرفته‌اند که باید به حوضچه خشک اعزام شوند.وی افزود:

شناورها برای ورود به حوضچه خشک باید سبک‌سازی و با حداقل وزن وارد

حوضچه شوند و به همین دلیل همه بارهای اضافی از قبیل زنجیرها و سیم‌های

مربوط به پیش‌انگرناندازی از داخل چاه زنجیر و دوارهای شناور تخلیه می‌شوند.

رئیس منطقه عملیاتی شرکت نفت خزر تصریح کرد: همچنین برای حصول

اطمینان از مخازن آب توازن، همه این مخازن یک به یک باز و بازرسی شدند

تا در صورت باز ماندن آب درون آنها تخلیه شوند. این شناورها دارای مخازن

حمل مواد گل حفاری نیز هستند که در برنامه سبک‌سازی نسبت به تخلیه مواد

به‌جامانده اقدام می‌شوند. ترابی اظهار کرد: عملیات از آب‌گیری و به آب‌اندازی

شناورها در حوضچه خشک از طریق بالشتک‌های هوا انجام می‌شود و ضروری

است وزن شناور به‌کمترین مقدار خود برسد.

نفتای سبک و میانی ستاره خلیج فارس

روی میز فروش بورس انرژی

رینگ بین‌المللی بورس انرژی ایران امروز میزان عرضه نفتای سبک و نفتای میانی

پالایشگاه ستاره خلیج فارس است. به گزارش اقتصاد سرآمد ، رینگ داخلی این

بورس، شاهد عرضه کالاهای زغال‌سنگ شرکت زغال‌سنگ پروژه طبس، حلال

۵۰۲، آیزورسیاکیل، حلال ۵۰۳، حلال ۴۰۶، حلال ۴۰۰ و حلال ۴۰۲ پالایش

نفت اصفهان، حلال ۴۰۲ پالایش نفت کرمانشاه، سی‌او و نفتای سبک پالایش

نفت آبادان، اکثرکثافت نفت سیاهان و نفتای سنگین پالایش نفت تهران است و

نفتای سبک و نفتای میانی شرکت نفت ستاره خلیج فارس در رینگ بین‌الملل

عرضه می‌شود. کالای حلال ۴۰۲ پالایش نفت بندرعباس، حلال ۴۰۲، آیزوئید

دریغورمیت پالایش نفت تبریز و آیزورسیاکیل پالایش نفت شیراز در رینگ

داخلی و گاز مایع شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران و تهمانده تصفیه‌شده

برج تقطیر پالایش نفت شازند در رینگ بین‌الملل بورس انرژی ایران عرضه شد.

در این روز بیش از ۱۲.۹۲۲ تن فرآورده پورکوبوری به ارزش بیش از

۱.۷۵۰ میلیارد و ۸۷۳ میلیون ریال در بازار فیزیکی بورس انرژی ایران معامله شد.

تأمین آب آشامیدنی مناطق روستایی غرب کارون

توسط نفت و گاز اردن دان

شرکت نفت و گاز اردن دان هسبو با مسئولیت‌های اجتماعی، آب آشامیدنی

مناطق روستایی پیرامون تأسیسات این شرکت در غرب کارون را با استفاده از

تانکرهای آب‌رسانی تأمین کرد.به گزارش اقتصاد سرآمد، جهانبگیر پورهنک،

مدیرعامل این شرکت اظهار کرد: خدمات نفت و گاز اردن دان در ایجاد مختلف

عمران و آبادی و عام‌المنفعه از جمله تأمین و انتقال آب شرب به روستاها و مناطق

حاشیه‌شهرهای همجوار تأسیسات در حد توان و بضاعت شرکت انجام می‌شود.

وی افزود: از بیش از یک سال گذشته، روزانه ۳۵۰ مترمکعب آب به‌وسیله

تانکرهای شرکت از تصفیه‌خانه سبوع شرکت به تصفیه‌خانه آبهای سبوع به‌منظور

تأمین آب روستاهای سبوع و سویچت – ۱ اختصاص داده شده و افزون بر این، از

سال‌های گذشته، همچنین در روزهای آب در روزهای تأمین آب به روستاهای

شهرستان هوزیر به‌تخصیص یافته است.مدیرعامل شرکت نفت و گاز اردن دان

با اشاره به شرایط کم‌آبی ناشی از کاهش نزولات جوی در سال ای امسال و

اینکه شرکت نفت در مناطقی که حضور دارد همواره تلاش کرده‌ات خدمات در

اجرای مسئولیت‌های اجتماعی را در اولویت برنامه‌ها قرار دهد، تصریح کرد: در

همکاری و همیاری با فرمانداری‌ها و دیگر دستگاه‌های اجرایی در شهرستان‌ها و

مناطق شهری و روستایی و برای رضایت‌بندی ساکنان مناطق همجوار تأسیسات،

همه سمایی شرکت به‌کار گرفته می‌شود تا در حد مقادورات و امکانات در زمینه

تأمین و انتقال آب شرب با